METSÄTALOUS

Joudumme jälleen hieman sopeuttamaan, koska tilauskirjat eivät ihan riitä siihen, että tehdas pyörisi täysillä. **TOIMITUSJOHTAJA JUHO NUMMELA, PONSSE**

Metsäkoneiden rekisteröinti Suomessa 2012

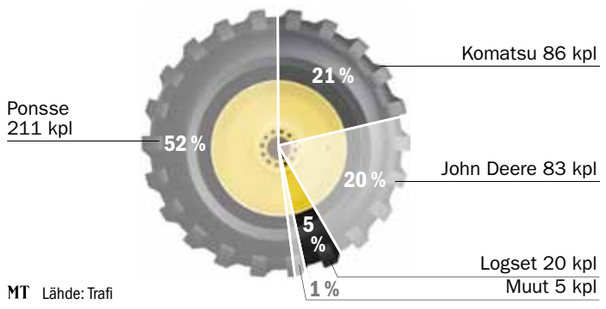

MT Lähde: Trafi

Venäjän-tilaukset kannattelevat metsäkonevalmistajia

Talouden epävarmuus hyydyttää konekauppaa

Euroopan talouden heikot näkymät ovat hyydyttäneet metsäkonemarkkinat. Kauppa on romahtanut Keski-Euroopassa. Myös Ruotsissa moni asiakas on siirtänyt koneinvestointia odottamaan parempaa aikaa.

Eurooppaa selvästi vilkkaammin myynti on sujunut Venäjälle. Sekä Ponsse että Komatsu Forest ovat saaneet suuria tilauksia Venäjältä.

Ponssen toimitusjohtajan **Juho Nummelan** mukaan markkinoiden kehitystä on nyt vaikea arvioida pitkälle.

Ponsse aloitti väen lomautukset ja siirtyi yhteen työvuoroon viime vuoden lopulla. Kahteen vuoroon palattiin helmikuussa. Talouden epävarmuudesta kertoo se, että lomautuksia on taas tiedossa.

”Joudumme jälleen hieman sopeuttamaan, koska tilauskirjat eivät ihan riitä siihen, että tehdas pyörisi täysillä. Siirrymme muutaman viikon päästä taas yhteen vuoroon”, Nummela sanoo.

Puu liikkuu Nummelan mukaan hyvin ja asiakkailla on töitä. Konekauppa takkuaa kuitenkin varsinkin Euroopassa.

”Ruotsissa ja Keski-Euroopassa on vaikeuksia. Suomessa menee vielä suhteellisen hyvin, vaikka ei täälläkään missään huipputilanteessa olla.”

Nummela kehuu Ponssen pärjänneen Venäjällä, mikä on auttanut yhtiötä eteenpäin. Myös Yhdysvalloissa ja Kanadassa on näkyvissä myönteisiä merkkejä, kun rakentaminen elpyy ja sen vetämänä sahatavaran kysyntä kasvaa.

Komatsu perui irtisanomiset

Metsäkonemarkkinoiden nopeat muutokset ovat näkyneet myös Komatsu Forestilla, joka varoitti viime vuoden lopulla 24 ihmisen irtisanomisesta yhtiön Uumajan kokoonpanotehtaalla Ruotsissa.

Uumajassa kootaan Komatsun metsäkoneet, joihin suuri osa komponenteista tulee Suomesta.

Irtisanomiset kuitenkin peruttiin, kun tilauskirjat täyttyivät lähinnä onnistuneiden Venäjän kauppojen ansiosta.

Komatsu Forest Oy:n toimitusjohtaja **Timo Korhonen** sanoo, että töitä riittää ainakin syksyyn.

”Nyt tilauksia on sen verran, ettei vähennykseen ole tarvetta.”

Tulevan syksyn kauppaa Korhonen arvioi varovaisen toiveikkaasti.

”Odotamme, että syksyllä tilanne olisi positiivisempi.”

Rahoituksen saanti ratkaisee

Logsetin toimitusjohtajan **Esa Rantalan** mukaan yhtiön koko väki on töissä ja toistaiseksi on päästy porskuttamaan täysillä.

”Markkinatilanne on kuitenkin haastava ja tilauskanta ollut erittäin sahaava.”

Puuta korjataan Rantalan mukaan vauhdilla ja koneet kuluvat.

Näin luontaista kysyntää syntyy. Rahoituksen järjestäminen investointeihin on kuitenkin vaikeutunut viime aikoina.

”Paljon riippuu siitä, kuinka konekaupan rahoitus kehittyy”, Rantala sanoo.

Metsäkonevalmistajista synkin tilanne on John Deere Forestrylla, joka ilmoitti viime viikolla yhteistoimintaneuvotteluista. Keskustelut 150 työpaikan vähentämisestä aloitettiin Joensuussa ja Tampereella.

John Deere Forestryn toimitusjohtajan **Timo Kyttälän** mukaan myynti on pudonnut niin paljon, ettei enää selvitä lomautuksilla kuten vuonna 2009.

JUHA KAIHLANEN

”Ylioppilaskokeen metsäkysymys propagandistinen”

Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio, Metsähallitus, UPM ja Suomen Metsäyhdistys ovat arvostelleet ylioppilaskokeen metsätalousaiheista biologian jokerikysymystä ylioppilaslautakunnalle osoitetuissa lausunnoissa.

Ympäristöjärjestö Greenpeace julkaisi linkit lausuntoihin verkkosivuillaan lauantaina.

Ylioppilaskokeen kysymys kuului: ”Tehometsänhoito yksipuolistaa metsiemme eliölajistoa. Tämä on myös maailmanlaajuinen ongelma. Millaisin toimin metsien biologista monimuotoisuutta voidaan turvata ja metsiä käyttää kestävän kehityksen mukaisesti?”

Vastaajilta odotettiin määritelmää tehometsätaloudelle ja kestävälle kehitykselle. Mallivastauksessa kestävän kehityksen mukainen metsänhoito muistuttaa käytännössä jatkuvaa kasvatusta, jolloin joka metsikössä pidetään jatkuvasti eri-ikäisiä ja -lajisia puita.

”Vastaajan alistuttava harhakuviin”

Kannanottajien mielestä sekä kysymyksestä että mallivastauksesta paistaa metsätalouden vastainen asenne.

”Kaikki kysymyksen väittämät ovat epätosia, ja kysymyksen asettelu on propagandistinen. Vastaajan haaste on nykymetsätalouden toimenpiteiden ekologisten vaikutusten tarkastelun sijaan alistua metsätalouden vastaiseen kampanjointiin ja harhakuviin, joilla Suomessa tärvellään jo ylioppilaskirjoituksetkin”, syyttää UPM:n ympäristöjohtaja **Timo Lehesvirta**.

Erityisesti sana ”tehometsänhoito” herätti arvostelua.

”’Tehometsänhoito’ on väännös aiemmin käytössä olleesta pilkkanimestä tehometsätalous”, lausuvat Metsähallituksen **Kirsi-Marja Korhonen** ja **Antti Otsamo**.

Yo-lautakunnan biologi torjuu arvostelun

Lausujien mielestä tehometsänhoidon määrittely mallivastauksessa ei vastaa nykyaikaista metsätaloutta.

Lausujat vaativat, että abiturienteilta kuuluisi odottaa nykyaikaisen metsätalouden luonnonhoidon tuntemusta.

Esimerkiksi vanhojen lehtipuiden jättäminen säästöpuiksi on auttanut hidastamaan luonnon monimuotoisuuden vähenemistä.

Ylioppilaslautakunnan biologian jaoksen puheenjohtaja **Jorma Paranko** torjui metsäammattilaisten syytökset STT:n haastattelussa sunnuntaina. Hänen mukaansa ne eivät vaikuta vastausten arvosteluun.

”Metsäväen olisi syytä katsoa peiliin. Kysymys on biologisorientoinut ja perustuu opetusohjelmaan. Sen tavoite on testata ajattelun kypsyyttä siitä, mitä biologian kursseilla on opetettu kestävästä kehityksestä. Hyvässä vastauksessa asiaa pohditaan biologian, ei huippumetsätalouden kannalta.”

HENRIK SCHÄFER

KARI LINDHOLM

”Tavoitteellinen metsänkasvatus on tällä seudulla toiveajattelua”, sanoo metsänomistaja Jyrki Harju Sodankylästä.

Kevitsan taimikot maistuvat hirville talvisin

Hirvituhoille on tyypillistä, että niitä esiintyy samoissa taimikoissa vuodesta toiseen. Hirvet ovat viihtyneet Sodankylän Kevitsan taimikoissa jo parikymmentä vuotta.

Tästä taimesta on turha kasvattaa laatutukkia.

» Taimikonhoito on havaittu pahimmilla tuhoalueilla turhaksi työksi. «

SODANKYLÄ

Jatkuvat hirvituhot ovat tehneet sodankyläläisen metsänomistajan **Jyrki Harjun** metsänkasvatuksesta lähes mahdotonta.

Rikkaan malmiesiintymän päällä, Kevitsan kaivoksen kupeessa sijaitseva 30 hehtaarin mäntytaimikko on pysytellyt samankorkuisena 1990-luvulta saakka.

”Ehkä maaperän runsaat mineraalit antavat taimiin hirville maistuvan aromin. Pelastuksena ovat ylispuut, joista taimia sikeää lisää luontaisesti”, Harju sanoo.

Vaikka hirvien kaatomäärät luetaan alueella kymmenissä, saapuu talvehtivia eläimiä ammuttujen tilalle saman verran.

”Hirviä näkyy joka kerta, kun käyn tarkastamassa tuhoja. Maasto on täynnä vereksiä lumijälkiä”, kertoo Harju.

Tasamittaista taimikkoa

”Jyrki on kasvattanut tässä tasapäistä taimikkoa. Jatkuvan syönnin takia se on pysynyt sitkeästi puolentoista metrin mitassa”, luonnehtii aluevastaava **Pekka Kasurinen** Sodankylän metsänhoitoyhdistyksestä.

Taimikonhoito on havaittu pahimmilla tuhoalueilla turhaksi työksi. ”Annetaan kaikkien kukkien kukkia ja hirvien ruokailla. Taimikonhoito on turhaa, kun hirvet syövät loput. Kuusetkin on syöty paikoin”, toteaa Kasurinen.

Jos taimikko jouduttaisiin uudistamaan hirvien jäljiltä, vahingon määrä olisi noin tuhat euroa hehtaarilta.

”Rauhassa kasvaneesta tukkileimikosta saisi kantohintana noin 5 000 euroa hehtaarilta. Ennen päätehakkuuta menetetään lisäksi 2–3 kasvatushakkuun tuotto.”

Erityiskorvaus olisi tarpeen

Kasurinen esittää jatkuvista tuhoista kärsiville erityisvahinkoalueille jokavuotista hirvivahinkokorvausta.

”Nyt korvausta voi hakea vain joka kolmas vuosi. Yhteiskunta vie siitäkin kolmanneksen veroina, joten ei metsänomistaja korvauksilla tienaa.”

Metsänomistajan kannalta pahimmat taimikkotuhot aiheutuvat 5–10 vuoden ikäisiin taimikkoihin.

”Hirvet syövät toki pieniäkin taimia. Niissä vahinko ei ole vielä kovin suuri, kun kasvua ei ole menetetty, ja uudistaminenkin on helpompaa.”

Liha tärkeää metsästäjille

Harju sanoo, että huonot metsänkasvatusnäkymät saavat kompensaatiota syksyn hirvijahdissa.

”Sillehän ei voi mitään, että hirvet syövät. Olen itsekin innokas metsästäjä, joten siedän vahinkoja ehkäpä enemmän kuin sellainen metsänomistaja, joka ei metsästä lainkaan.”

Kasurisen mukaan 20 prosentin tuho on jo hirvivahinkokorvauksien piirissä. Tuho määritellään Metsäkeskuksen tekemän arvion perusteella.

Metsänomistaja voi saada korvausta vahingoittuneen puuston arvon alentumisesta, jos taimikkoa ei vahingon vähäisyyden vuoksi ole tarkoituksenmukaista täydentää tai uudistaa.

”Metsänomistaja on myös velvollinen pitämään taimikon kunnossa niin, että siitä kasvaa kasvatuskelpoinen metsä. Pitää siis seurata, että taimikko pääsee kehittymään. Tässä tapauksessa se on kyllä hyvin vaikeaa.”

KARI LINDHOLM

Lapin hirvituhot puolittuivat

Suomen metsäkeskuksen Lapin alueyksikön mukaan Lapissa viime vuonna arvioitu hirvivahinkojen 684 hehtaarin pinta-ala oli noin puolet edellisvuotisesta.

”Sekä euromääräisesti että pinta-alallisesti pahimmat tuhot todettiin Sodankylässä, jossa hirvivahinkoja arvioitiin viime vuonna 234 hehtaarin alalla. Edellisvuonna vahinkoja todettiin 297 hehtaarilla”, kertoo Metsäkeskuksen hirvivahinkoasiantuntija **Kari Välikangas** Kemijärveltä.

Vahinkotilastossa kakkosena olevassa Sallassa tuhoja arvioitiin 144 hehtaarin alalla, kun edellisvuonna niitä todettiin 349 hehtaarilla.

”Lapin 4 500 vahinkohehtaarin ennätysvuoteen 2009 on pitkä matka, silloin vahinkoja korvattiin 1,2 miljoonalla eurolla. Korvauksina viime vuoden vahingoista on esitetty pantavaksi maksuun 195 000 euroa.”

Valtiolta hirvivahinkokorvauksia ovat oikeutettuja saamaan vain yksityiset metsänomistajat.

”Metsähallitus, metsäyhtiöt, kunnat ja seurakunnat eivät voi saada korvauksia hirvien aiheuttamista vahingoista, joten näille metsänomistajille aiheutuneet vahingot eivät näy vahinkotilastossa.”

Valtion maita on Lapissa kaksi kolmannesta metsätalousmaan pinta-alasta. Metsähallitus ei inventoi hirvivahinkoja, joten merkittävä osa niistä jää tilastoimatta.

”Mikäli maa- ja metsätalousministeriö hyväksyy Metsäkeskuksen korvausesityksen, hirvivahinkokorvaukset maksetaan hakijoille huhti–toukokuussa metsästäjiltä hirvilupamaksuina kertyvistä valtion varoista”, kertoo Välikangas.

Viime vuoden hirvivahinkokorvaukset ovat metsänomistajalle verotettavaa tuloa, joka ilmoitetaan metsätulona vuoden 2013 metsäveroilmoituksessa.

”Mikäli metsänomistaja on saanut hirvivahingosta korvausta metsävakuutuksesta, on tämä huomioitu vähennyksenä laskettaessa valtiolta saatavaa korvausta.”

Välikangas kertoo, että korvaus sisältää arviointikustannukset, kasvu- ja laatutappiokorvaukset sekä mahdollisesta täydennysviljelystä ja uudelleen metsityksestä aiheutuvat kustannukset.

KARI LINDHOLM

Lakimuutokset iskevät sertifiointiin

Metsälakien muutokset vaikuttavat metsäsertifiointiinkin. Kun metsänhoitoyhdistysten automaattijäsenyys poistuu, samalla vähenee Pefc-sertifiointiin yhdistysten kautta osallistuneiden metsänomistajien määrä.

Tällä hetkellä Pefcin ryhmäsertifiointi on alueellista. Sertifikaattia on hakenut ja sen omistaa metsänomistajien liitto.

Metsänhoitoyhdistykset taas ovat metsänomistajien liittojen jäseniä.

Alueellisuus tarkoittaa, että jokainen kunkin alueen metsänhoitoyhdistyksen jäsen on tätä kautta mukana sertifioinnissa, ellei sitten ole ilmoittanut, että ei siihen halua mukaan.

Kun metsänomistajat nykylain mukaan kuuluvat metsänhoitoyhdistykseen automaattisesti Pefc-sertifioinnin kattavuus on suuri: jopa 96 prosenttia Suomen talousmetsistä on mukana.

Siitä, kuinka moni metsänomistajista jatkossa haluaa kuulua uudenlaiseen metsänhoitoyhdistykseen, on vain arvioita.

Synkimpien mukaan jäseniksi haluaisi vain 60 prosenttia metsänomistajista.

”Sertifioinnin pysyttävä ajassa”

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK:n metsälinjan johtaja **Juha Hakkarainen** arvelee, että Pefc kestää muutoksen.

”Välttämättä meidän ei tarvitse tehdä mitään, jos metsänhoitoyhdistysten jäsenmäärä säilyy. Ryhmäsertifiointi on jatkossakin kustannustehokkainta”, Hakkarainen sanoo.

Myös Pefc-järjestelmää Suomessa hallitsevan Suomen Metsäsertifiointi ry:n puheenjohtaja **Simo Jaakkola** on optimistinen.

”Ei kai Pefc tästä mihinkään katoa, koska sille on kysyntää lopputuotemarkkinoilla ja teollisuus tarvitsee sitä markkinoinnissaan.”

Joitain muutoksia kuitenkin tulee, sillä MTK:n järjestörakenne on muutoksessa: sitä mukaan kuin metsänhoitoyhdistykset ovat fuusioiden kautta kasvaneet, metsänomistajien liittojen tarpeellisuus käy yhä kyseenalaisemmaksi.

”Me emme tiedä, onko niitä ollenkaan olemassa vaikkapa viiden vuoden kuluttua. Toimintaympäristö muuttuu ja sertifioinnin on kehityttävä sen mukana”, sanoo Hakkarainen.

Voi siis olla, että alueellisen sertifikaatin hakee ja sitä hallitsee jatkossa entistä suuremmi metsänhoitoyhdistys.

Yhtiöt tarjoavat ryhmäsertifiointia

Muitakin vaihtoehtoja on. Esimerkiksi Metsä Group tarjoaa jo nyt ryhmäsertifiointia metsänomistaja-asiakkailleen ja Stora Enso kehittelee vastaavaa järjestelmää.

Hakkaraisen mukaan esimerkiksi yhtiöiden oma ryhmäsertifiointi on hyvä asia. Muutokset saattavat johtaa jopa siihen, että metsäsertifioinnista tulee juuri sellainen markkinatyökalu, millaiseksi se on tarkoitettukin.

Hakkarainen tarkoittaa tilannetta, jossa sertifioinnin kattavuus on selvästi nykyistä alempana ja sertifioidusta puusta on pula.

Jos ostaja joutuu kysymään myyjältä sertifikaattia, hän voi vastata, että sopii, mutta mitä maksatte.

Stora Enson metsäpäällikkö **Jorma Länsitalo** uskoo, että Pefc-sertifioidusta puusta ei tule tällaista pulaa.

Jotta kaikkiin lopputuotteisiin saisi Pefc-sertifioinnista kertovan merkin, pitäisi raaka-aineesta vähintään 70 prosenttia olla sertifioitua. Vastaava osuus olisi hyvä olla sertifioituna myös puun hankinta-alueen metsistä.

HANNES MÄNTYRANTA/ FOREST.FI